

Kick Off van het "Rights First"-project

11 maart 2022

Bruss'help en haar partners lanceerden het "Rights First"-project met een openingsconferentie.

"Rights First" haalt ons uit onze comfortzone en laat ons kijken naar goede praktijken die kwetsbare mensen in hun rechten ondersteunen om een nieuw leven op te bouwen. De nadruk ligt hierbij op het garanderen van een minimuminkomen, op huisvesting en op werkgelegenheid, zodat mensen een menswaardig leven kunnen leiden en hun waardigheid kunnen herwinnen. Dit is in enkele woorden wat we onthouden van dit evenement.

De huidige context in Brussel toont aan dat een collectieve en doeltreffende dynamiek via structurele partnerschappen noodzakelijk is om mensen uit een spiraal van voortdurende urgenties en tijdelijke oplossingen te geraken. Het samenwerkingsakkoord tussen de gewesten inzake dak- en thuisloosheid (12-05-2014) pleit voor het zoeken naar nieuwe, doeltreffende oplossingen en voor het uitwisselen van goede praktijken.

In 2019 heeft België ook deelgenomen aan een peer review met andere EU-leden, waarbij als conclusie de volgende vereisten zijn geformuleerd:

- een proactieve en participatieve aanpak;
- een vereenvoudiging van administratieve procedures, waarbij discriminerende of stigmatiserende situaties worden vermeden;
- een preventief beleid die de oorzaken aanpakt die tot armoede leiden met nadruk op huisvesting, zoals "Housing First".

De oprichting van het Europees Platform ter Bestrijding van dakloosheid (2021) en het daaruit volgend actieplan (2022) weerspiegelen de algemene bezorgdheid over dakloosheid in Europa en de behoefte aan oplossingen op Europees niveau. De POD Maatschappelijke Integratie is verantwoordelijk om België in dit proces te vertegenwoordigen en bereidt zich nu al voor op het Belgische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie in de eerste helft van 2024. De Europese Commissie van haar kant, wil investeren in het toezicht op dakloosheid door gegevens te verzamelen en goede praktijken uit te wisselen om vooruitgang te boeken in het Europees semester en het Comité voor sociale bescherming.

De projectoproep van het Europees Sociaal Fonds+ waarop "Rights First" heeft ingetekend, heeft als doel steun te verlenen aan projecten die een geïntegreerde aanpak en innovatieve manieren voorstellen om in te spelen op Beginsel 14¹ van het Europees kader voor sociale rechten. Omwille van de doelgroep draagt Rights First ook bij aan het 19e beginsel ². De Europese Commissie heeft uit ervaring vastgesteld dat een geïntegreerde aanpak, die een onafhankelijke en menswaardige leefsituatie combineert met een toegang tot huisvesting, tot hun rechten of tot de arbeidsmarkt, doeltreffend is.

¹ Actieplan betreffende de Europese basis voor sociale rechten, "14. Minimuminkomen: Iedereen die over onvoldoende middelen beschikt, heeft het recht op adequate voorzieningen voor een minimuminkomen om in alle levensfasen een waardig leven te kunnen leiden, en op praktische toegang tot goederen en diensten die de zelfredzaamheid van mensen bevorderen. Voor mensen die tot werken in staat zijn, moeten de voorzieningen voor een minimuminkomen worden gecombineerd met prikkels om (weer) actief te worden op de arbeidsmarkt.", [COM \(2021\) 102 final](#), maart 2021.

² Actieplan inzake de Europese verdieping van de sociale rechten" 19. Huisvesting en steun voor daklozen: a. Wie er behoefte aan heeft, moet toegang hebben tot goede sociale huisvesting of goede bijstand voor huisvesting. b. Kwetsbare personen hebben recht op passende bijstand en bescherming tegen gedwongen uitzetting. c. Daklozen moeten over passend onderdak en een adequate dienstverlening kunnen beschikken om hun sociale inclusie te bevorderen.", [COM \(2021\) 102 final](#), maart 2021.

"Rights First" inspireert zich op het Skylight-project van Crisis in het Verenigd Koninkrijk en het Insula-project van San Joan de Deu in Barcelona. Beide hebben een holistische aanpak ontwikkeld om structurele oplossingen te bieden voor daklozen.

Crisis adviseert een aanpak die de onmiddellijke behoeften lenigt. Een opvolging en registratie van het beheer van elk dossier is eveneens van essentieel belang om het traject van sommige mensen, waarbij vaak verschillende sectoren betrokken zijn, te onderzoeken en te analyseren. Een samenwerking tussen de verschillende partners laat toe een begeleiding te intensifiëren of meer te structureren, de vooruitgang op te volgen en de denkwijze in vraag te stellen.

Het Insula project volgt de logica van Housing First. Terwijl het de autonome of gemeenschapsgerichte aanpak van zijn gebruikers bevordert, biedt het met de hulp van vijf partners ondersteuning bij hun sociale en persoonlijke ontwikkeling door middel van een geïntegreerde aanpak. De begeleiding, die in verschillende fasen verloopt, is na een intensief begin gespreid in tijd tot een volledige rehabilitatie in de maatschappij is bereikt.

Het "Rights First"-project hanteert deze holistische aanpak eveneens om het herstel van sociale rechten te vergemakkelijken voor daklozen in Brussel die administratief niet in regel zijn.

Het is een unieke gelegenheid om het huidige proces van steun aan kwetsbare personen te herbekijken, alsook het beleid dat erop gericht is de toegang tot sociale rechten te vereenvoudigen. Aangezien innovatie het sleutelwoord van dit project is, zullen nieuwe partnerschappen en nieuwe manieren worden voorgesteld om het integratiebeleid te vergemakkelijken in een post ante en ex post evaluatie. Hierbij zullen we het traject volgen van 375 personen. Het is ons doel om aan het einde van dit project tot een vereenvoudiging te komen van de administratieve procedure om zo sneller een inkomen en/of een referentieadres te krijgen, een woning te vinden of een nieuwe baan te vinden. Het is essentieel om de twee hoekstenen onder de projectpartners te vermelden voor de toegang tot rechten: de OCMW's en Actiris.

De belangrijkste boodschap in deze conferentie was niet weg te kijken van de noodkreten van mensen over olie, migratie, gezondheid en klimaat. We mogen de verantwoordelijkheid voor onze keuzes niet uit de weg gaan. Het Europese voluntarisme inzake de toekenning van een beschermingsstatus (toegang tot het recht op huisvesting, werk, integratie-inkomen) is een signaal dat mensenrechten op de voorgrond plaatst en de vraag van de universalisering naar voren schuift.

Alle verstrekte informatie geeft uitsluitend de mening van de auteur weer. De Europese Commissie is derhalve niet verantwoordelijk voor het gebruik dat eventueel van de informatie wordt gemaakt.

